2

Газэта рабоча-сялянскай моладзі Беларусі

Чырвоная Зьмена

Орган Цэнтральнага і Менскага Камітэтаў Ленінскага Камуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 16 (398) Нядзеля, 6 лютага 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню: у сераду, пятніцу і нядзелю. | Год выд. VI. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дня. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. дня. Тэл. № 903 | Адрас Выдавецтва ЦК ЛКСМБ, «Чырвоная Зьмена» Менск, Комсам. 25.

Гарачае прывітаньне 3-яй акруговай конфэрэнцыі ЛКСМБ Меншчыны.

Мы разгарнулі практычную працу.

Менскі Акругком здае справаздачу за год.

Што зрабілі комсамольцы-гарсаветчыкі.

Значная частка комсамольцаў гарсаветчыкаў на практычнай працы сябе апраўдала. Аб гэтым кажуць наступныя факты, якіх маецца значная лічба. Так комсамолец гарсаветчык прымацованы да праўленьня аднаго з коопэратыўнага таварыства, быў выбраны старшынёю гэтага коопэратыву. Перад коопэратывам стаяла задача адрамантаваць вялікі будынак. Гэтая задача была ня лёгкая: неабходна было прабіць глухую сьцяну, зрабіць выхад на двор прыватнага гаспадара.

Прабіць сьцяну трэба было... да закон не дазваляе. Здавалася б справа пройграна, але комсамолец знайшоў выхад: яму ўдалося заарандаваць зямлю ў прыватнага гаспадара і рамонт быў зроблены.

Другому комсамольцу, які працаваў ў адміністрацыйна-праўнай сэкцыі было даручана абсьледаваць сьледавацельскія вучасткі. Абсьледаваньне выявіла цікавы багаты матар'ял.

Трэба яшчэ факты?

Вось яны: комсамолка сябар прызыву Гарсавету — організавала Таргова-коопэратыўную сэкцыю, у якой яна цяпер працуе сакратаром. Таргова-коопэратыўная сэкцыя, у якой працуе комсамолка, зьяўляецца адною з найбольш жыцьцёвых сэкцый гарсавету (практычна праведзена зьніжэньне розьнічных цэн, адчыняюцца новыя мясныя крамы і г. д.

Гэта дасягненьні. Недахопы асноўныя ў тым, што мала было кіраўніцтва працаю комсамольцаў-горсаветчыкаў.

Ня словамі, а справаю

Што кажуць лічбы?

Старшыняў сельсаветаў 25 чал. старшыняў камітэтаў узаемадапамогі 27 чалавек і старшыняў праўленьня коопэратываў 7 чалавек. Усяго комсамольцаў у сельсаветах, К.С.У. і коопэратывах 436 чалавек ад агульнае лічбы выбіранцаў 5168 чалавек.

Выбраныя комсамольцы праводзяць вялізарную працу ў гэтых організацыях, уносяць свае прапановы і практычна іх ажыцьцяўляюць.

Перавыбарная кампанія, якая зараз адбываецца лепш за ўсё кажа аб значным росьце аўторытэту комсамолу ў вачох насельніцтва. Аўторытэт расьце не з-за прыгожых слоў, а з—за дзелавое працы. Комсамольскія ячэйкі прымаюць актыўны ўдзел у выбарных сходах, у абмеркаваньні кандыдатур і г. д. Па 114 сельсаветах, у якіх ужо прашлі перавыбары, мы маем выбраных комсамольцаў 181 чалавек, якія складаюць 3,8 проц. агульнае лічбы выбраных.

Праўда, ёсьць яшчэ шэраг недахопаў у гэтай працы, яны агульна-вядомы. У агульную працу сельсаветаў слаба ўцягнута маса комсамольцаў.

Што датычыцца комсамольцаў выбраных у саветы, дык пападаюць такія, якія будуць працаваць не на словах, а на справе. У асноўным у гэтай працы ёсьць палепшэньне—трэба толькі ўзмацніць кіраўніцтва.

Узмацнілі свой ўдзел у коопэрацыі

Лічба пайшчыкаў комсамольцаў па Менску зараз складае 1140 чалавек, а ў мінулым годзе іх было 989 чалавек. На чыгуначы маецца 146 пайшчыкаў, акрамя гэтага ёсьць комсамольцы, якія актыўна ўдзельнічаюць у коопэратыўнай працы,—усяго 26 чалавек. Недахопы да гэтай часткі працы наступныя: недастаткова ўцягнуты масы комсамольцаў ў шэрагі пайшчыкаў.

Слабы ўдзел комсамольцаў у актыўнай працы коопэрацыі.

Не разьвіта коопэратыўная прапаганда ў організацыі.

З кватэрнай коопэрацыяй падкачалі

У кіраўнічых органах кватэрнай коопэрацыі маецца 96 комсамольцаў.

Але ня гледзячы на гэта прыходзіцца адзначыць слабую ўцягнутасьць комсамольцаў у кватэрную коопэрацыю. Пакуль комсамолец мае якуюнебудзь кватэру, яго гэтая праца ня цікавіць. Калі ж прыдзецца яму блізка падыйсьці да гэтага пытаньня, пры жаданьні палепшыць сваю кватэру, тады толькі ён ставіць пытаньне аб уступленьні ў кватэр-коопэрацыю. Так напрыклад у кватэр-коопэратыве № 1 з 370 пайшчыкаў усяго... 5 чалавек прыходзіцца на моладзь.

Кватэр-коопэрацыя найбольш слабы вучастак працы, сюды трэба зьвярнуць нашу ўвагу і сілу.

У шэф-працы многа яшчэ трэба зрабіць

За апошні час шэф-праца праводзілася больш плянава, але ўсё-ж недахопаў многа.

Асноўныя з іх: адсутнасьць кіраўніцтва з боку А. К., у выніку пераходу шэф-працы ад ячэек, да юнсэкцыяў.

Слабое ўцягваньне моладзі ў юнсэкцыі шэфвобчаства, і недастатковае ўцягваньне комсамольцаў і асабліва беспартыйнай моладзі ў практычную працу. У працу па шэфству трэба больш уцягваць масы комсамольцаў.

Выжываем фармальнае сяброўства.

У дабраахвотных Шэфвобчаствах комсамольцаў маецца многа. Але асноўная бяда, гэта фармальнае сяброўства. Недастатковая праверка і кіраўніцтва комсамольцаў у гэтых вобчаствах—з боку ячэек, Р. К. О. К.

Акругком Л. К. С. М. Б. заслухаўшы даклады прадстаўнікоў. даў шэраг практычных паказаньняў.

Комсамольцы ў барацьбе з «Чырвоным пеўнем».

У Кастрычнікаўскай організацыі 145 комсамольцаў знаходзіцца ў пажарных дружынах, якія ахоўваюць прадпрыемствы ад „Чырвонага пеўня. У Гарраёне 45 хлапцоў і яшчэ многа комсамольцаў ёсьць у глухіх вёсках, якія вядуць барацьбу з пажарамі. Характэрна адзначыць, што ў многіх мясцох комсамольцы зьяўляюцца зачыншчыкамі організацыі пажарных дружын, прымаючы ў іх працы энэргічны ўдзел, папаўняючы веды пажарнае справы.

* * *

Конфэрэнцыя павінна сваёю працаю падлічыць усе дасягненьні Менскай комсамоліі, удзелу ў грамадзка-савецкай працы, выявіць маючыяся недахопы.

Толькі пад нязслабным кіраўніцтвам Ленінскай Комуністычнай партыі, забясьпечаны шлях да далейшых посьпехаў.

Н. Рубін.

У АДКАЗ НА ПАХОД ПІЛСУДЧЫНЫ.

(Рэзолюцыя аб здарэньнях у Польшчы і Заходняй Беларусі, прынятая аднагалосна на раённым сходзе Кастрычнікаўскай організацыі ЛКСМБ 3-га лютага 1927 г.).

Заслухаўшы даклад аб здарэньнях у Польшчы і Заходняй Беларусі, агульна-раённы сход Кастрычнікаўскай організацыі ЛКСМБ адзначае ўзросшы паход фашысцкага ўраду Польшчы пілсудчыны на рэволюцыйны рух польскага пролетарыяту і сялянства.

Сучасны пэрыод характэрызуецца вайсковай падрыхтоўкай, капіталістычных дзяржаў, да паходу на адзіную ў сьвеце пролетарскую рэспубліку Саветаў.

Савецкая ўлада праводзячы політыку міру павінна ў той-жа самы час, весьці працу па ўмацненьню Чырвонай арміі і вайнізацыі насельніцтва, каб у неабходны момант даць энэргічны адпор сусьветнай буржуазіі, якая жадае пасягнуць на заваёвы Кастрычнікаўскай рэволюцыі.

Агульна-раённы сход ЛКСМБ заклікае ўсю рабочую моладзь дапамагчы рэволюцыянэрам, якія гінуць у турмах і засьценках Польшчы, а гэтак сама да практычнага праводжаньня працы па вайнізацыі моладзі,

Як польскія комсамольцы выпушчалі насьценгазэту у... турме.

У БАУГАРЫІ ЗНОУ ХЛЫНУЛА НАВАЛЬНІЦА БЕЛАГА ТЭРОРУ.

ЗНАЕМІМСЯ З ЖЫЦЬЦЕМ МОЛАДЗІ У КАПІТАЛІСТЫЧНЫХ КРАІНАХ.

Дзьве мэты

Вяроўкі ідуць ў гандаль
З Лёндану на ўсход.
Ахота сытай бандзе
Заціснуць жоўты рот.

Расправы ня спыняюцца,

Зноў над баўгарскім комсомолам хлынула навальніца белага тэрору. Зноў баўгарскія каты ўраду Ляпчава адчынілі паход на баўгарскі комсамол. Пачалося гэта ў XII міжнародны юнацкі дзень, калі ня гледзячы на сваю нелегальнасьць баўгарскія комсамольцы распаўсюджвалі тысячы лістовак сярод моладзі. Нядаўна атрыманы весткі аб тым, што група баўгарскіх комсамольцаў, якая прабавала перайсьці за мяжу ў Юга-Славію, была засьцігнута баўгарскімі жандарамі. Паміж комсамольцамі і паліцыяй ўтварылася стычка. Ня гледзячы на тое, што лік комсамольцаў быў значна меншы паліцыі яны геройчна біліся.

Вытворчыя ячэйкі

У сувязі з ростам Ангельскага Комсамолу за лік маладых шахцёраў Саюз ставіць перад сабою задачу абхвату зноў уступіўшых у комсамол сяброў, шляхам організацыі вытворчых ячэек.

Газэта за якую у турму не пасадзяць

Комуністычны і комсамольскі друк у буржуазных краінах зьяўляецца прадметам асобых клапот з боку паліцыі. Там, дзе газэты выходзяць адкрыта, нумары якія не спадабаюцца паліцыі—конфіскуюцца, а рэдактароў садзяць у турмы. Там, дзе газэта вымушана выдавацца [illegible] яна... таксама конфіскуецца, а рэдактары таксама накіроўваюцца на казённую кватэру.

Але ёсьць адна комсамольская газэта, рэдактара, якое, поліцыя пры ўсім сваім жаданьні ня можа пасадзіць у турму.

Не таму, што яго злавіць нельга, не таму што ён карыстаецца чыйсьці магутнай абаронаю. Прычына вельмі простая: рэдактар гэтай газэты і ўсе яе супрацоўнікі ўжо сядзяць у турме

У макатоўскай турме, у Варшаве сядзіць 60 комсамольцаў. Цэлы комсамольскі колектыў. А кожная паважаючая сябе організацыя выдае сваю газэту. Чаму-ж нам ня выдаваць?—парашылі зьняволеныя комсамольцы.

І добра МЮД быў на носе—горача ўзяліся за справу.

Паперы няма?—асталі паперу!

Нашліся і літаратары і мастакі. Праз чекальні дзён быў прыгатаваны ўвесь нумар—і праз два дні да МЮД'у вышаў у сьвет.

У іх было ўсё! і артыкулы аб МЮД-зе, і міжнародны агляд, і хроніка.

Каты, пабачыўшы газэту, спалохаліся. Пасыпаліся вобыскі і рэпрэсіі. Вялікай злосьці турэмшчыкаў ня было канца.

Комсамольцаў за выданьне падпольных газэт садзяць у клетку, а яны і тут пад самым носам. ухітраюцца выдаваць газэту. Якое нахальства!

Але і ў турме ёсьць свая турма. Клетка ў клетцы. Гэта карцар, цёмная адзіночка, дзе няма пасьцелі кормяць хлебам і вадою дзе ўсьміраюць непакорных арыштантаў. Туды на 5 дзён кінулі двух таварышаў, якія грубей другіх адказвалі дазорцам пры вобыску.

А ў камэры № 5 турэмшчыкі знашлі карэспондэнцыю для новага нумару газэты. Карэспондэнты атрымалі за яе добры „ганарар"—яны былі да паўсьмерці зьбіты катамі. Збойства гэтае выклікала протэст усяе турмы. І ўсё-ж газэта выходзіць. Другі і трэці нумар былі яшчэ лепшыя за першыя. Распаўсюджваецца газэта так лоўка, што «камар носу не падточыць»—ня тое, што таўстарылы турэмшчык.

А калі і пападзе зноў у чужыя рукі—дык зноў-жа, нельга пасадзіць ў турму тых якія сядзяць ў ёй. Пікавае становішча ў Макатоўскіх турэмшчыкаў.

Звычайныя заняткі Пілсудзкага.

Ліст з Польшчы

«Дарагі сын, мы ўсе пакуль што жывы, толькі маё здароўе ня важнае, занядужала я, але гэта ад старасьці—давялося ўсяго пабачыць за маё жыцьцё. Ураджай у нас летась быў добры, спажываем найбольш бульбу...

Чытай наадварот: ураджай у нас зрэнны, даядаем апошнюю бульбу, дапамогі чакаць няма адкуль, што будзе далей?

Яшчэ паведамляем, што бацька твой добра прыстроіўся: ён на казённых харчах, служыць у павятовым горадзе...

Чытай: бацька арыштаваны і сядзіць у турме ў павятовым горадзе...

Ведаю за што сядзіць стары; яшчэ пры мне ён ненавідзеў паноў і даяў грубых жандараў... Не пашкадавалі старога... А малайчына, стары.

Яшчэ паведамляем табе апошнюю навіну: тваёго малодшага брата Васіля ажанілі. Усе былі вельмі рады.

Ведаю я, што значыць „ажанілі". Маёго брата павесілі. Рабінін.

На адлегласьці трох крокаў.

Калі б у мяне запыталі: што самае высокае на гэтай зямлі—я-б момэнтальна адказаў: Вежа Эйфэля і Менская гасьцініца „Эўропа". І мне б паверылі!

Калі б у мяне запыталі: што самае маленькае на гэтай зямлі—я-б момэнтальна адказаў: рэдакцыйны кош і згубленая галёша. І мне б паверылі!

І калі-б у мяне нарэшце запыталі: што самае хуткае на гэтай зямлі—я б крыху паразважаў, уздыхнуў і сказаў: комсамольскі апарат! І мне б таксама паверылі. Таму што ня верыць—нельга! Такі, бачыце, я дасканалы фізык! Аднак, калі таварышы жадаюць, каб я падцьвердзіў мае доводы вопытамі—дык я не адмаўляюся! Калі ласка!

Мае довады наконт самага высокага і самага маленькага—гэта аксыёмы. гэта відавочныя рэчы.

Між іншым, калі вы жадаеце вымераць вышыню вежы Эйфеля, дык я вам раю купіць білет усесаюзнай авіё-лётарэі: напэўна выйграеце кругасьветнае вандраваньне і зможаце ў Парыжы пераканацца ў сапраўднасьці маіх слоў.

Але самае сурэчнае ў маіх довадах—гэта наконт хуткасьці. Многія таварышы насэўна іронічна пакачалі галавою, калі прачыталі, што самым хуткім на гэтай зямлі я лічу комсамольскі апарат. Гэтыя таварышы ма быць падумалі пра сябе: хлусіць хлапец, адарваўся ён ад мас і ня ведае жыцьця комсамольскага!.. Але я ня пужаюся такіх думак. Я цьвёрда стаю на сваіх довадах.

І так прыступім да вопытаў:

Вось перад мною вялікі ліст ЦБ ЮП аб зьмесьце піонэрскай працы.

У мінулым годзе, 3-га сьнежня ён быў пасланы ў адзін з нашых акругкомаў. Акругком павінен быў безадкладна пераслаць гэты ліст у райкомы Самы буйны райком знаходзіцца на адлегласьці 3 х крокаў ад акругкому. Гэта ня вобраз, таварышы, а факт. Літаральна тры крокі аддзяляюць акругком ад райкому. І вось гэты ліст за № 2092 прыходзіць у райком з акругкому 6 га студзеня 1927 году. Больш месяцу праходзіць ліст адлегласьць у тры крокі. Што гэта—ня хутка? А яшчэ хочуць са мной спрачацца!

А вось яшчэ:

Тое-ж самае ЦБ ЮП у той-жа самы акругком паслала ў лістападзе мінулага году рэзолюцыі 1-га пленуму ЦБ ЮП. Зноў такі акругком павінен быў безадкладна пераслаць рэзолюцыі ў райкомы, каб уся піонэрская організацыя ведала аб чарговых задачах сваёй працы. І што-ж? Рэзолюцыі трапляюць у той-жа самы злачасны райком у сярэдзіне студзеня г. г. Надзвычайная хуткасьць? Куды там сьвету дагнацца за нашым комсамольскім апаратам! Вучоныя кажуць, што хуткасьць сьвету найвялікшая. Але і вучоныя могуць памыліцца. Факт „на лицо"!

Я б мог дэмонстраваць яшчэ шэраг вопытаў, але, здаецца, досыць. Ясна кожнаму, што мае словы навукова-абаснаваны.

* * *

Вось пішу фэльетон, а ў галаве верціцца адрывак песьні:

„Наш паравоз
Вперед летит..."

Сапраўды «паровоз»!

На «паравозе» «комсамольскага апарату ой, як далека ўедзеш. Асабліва, калі [illegible] да мэты ня будзе больш 3-х крокаў...

Міх. Гольдбэрг.

Вялікі экзамін для Комсамолу

РЫХТУЙЦЕСЯ ДА ПЕРАВЫБАРАУ ГАРСАВЕТАУ!

ДЗЯУЧЫНА, ВЫХАВАНАЯ у КОМСАМОЛЕ, ВЫБРАНА НА АДКАЗНУЮ ПРАЦУ.

Рабочая моладзь Гомелю, рыхтуй дэлегатау у гарсавет!

У часе мінулых перавыбараў нашага Гомельскага гарсавету моладзь вельмі слаба ўдзельнічала, як у справаздачнай кампаніі, так і ў самых перавыбарах. У выніку—моладзі было вельмі мала абрана ў савет—усяго 14 сяброў і 6 кандыдатаў (з іх 6 чырвонаармейцаў). На ўдзел у працы гарсавету наша комсамольская гарорганізацыя ў асобе яе ячэек і камітэту ў цэлым не зьвяртала належнай увагі. Гэту працу многія лічаць другараднай: іншая справа кажуць яны ўдзел у працы фабзаўкому, РКК, дзе абгаварваюцца інтарэсы моладзі непасрэдна, дзе можна праявіць больш актыўнасьці.

Вельмі лёгка даказаць памылковасьць гэтага погляду. Цэлы шэраг пытаньняў далёка не „второстепенного" і чыста юнацкага характару прыходзіцца вырашаць Савету ў сваёй практычнай працы

Напрыклад, пытаньні асьветы моладзі—вячэрнія рабочыя школы, школы падлеткаў, зьнішчэньне непісьменнасьці моладзі, праца школ соцвыху, дзіцячыя дамы. Усе гэтыя пытаньні патрабуюць абгаварэньня, абсьледаваньня, зацьвярджэньня каштарысаў і г. д. Можна прывесьці цэлы шэраг такіх прыкладаў, як па працы, фізычнаму выхаваньню моладзі, якімі гарсавет цікавіцца і якія вырашае.

Некалькі месяцаў таму назад гарадзкім камітэтам ЛКСМБ былі дадзены ячэйкам пакаваньні па гэтаму пытаньню. Але яшчэ ня ўсе ячэйкі заслухоўвалі даклады сяброў сваіх ячэек—дэпутатаў гарсавету. Моладзь мала знаёма ня толькі з працаю савету ў цэлым, але і з працаю свайго ж дэпутата.

У першых лічбах гэтага месяцу пачынаецца справаздачная кампанія савету.

Комсамольскім ячэйкам трэба прыцягнуць усю працоўную моладзь да актыўнага ўдзелу ў гэтай кампаніі. Неабходна праверыць працу сваіх дэпутатаў

Трэба комсамольскім ячэйкам загадзя абгаварыць і падрыхтаваць кандыдатуры маладых таварышоў, найбольш талковых і працаздольных.

У далейшым нашай організацыі трэба будзе узяцца за практычнае кіраўніцтва працай дэпутатаў ад моладзі ў гарсавет, не пакідаючы гэтага важнейшага вучастку на час справаздачнай кампаніі.

З. ШУЛЬМАН

Дакладчык:—За мінулы год недалікаў у сельсавеце было: буйных—723, сярэдніх—426, дробных і розных злачынстваў—4 800.

— А колькі дасягненьняў?

— Не магу сказаць. Я, таварышы, дробаў ня ведаю. «Л».

Яе выхавау Комсамол

(Асіпавічы, Бабруйшчына).

Яшчэ ў мінулым годзе ў часе перавыбарнай кампаніі, у склад Асіпавіцкага местачковага савету была выбрана дзяўчына-комсамолка Асіпавіцкай ячэйкі т. Тарасэвіч Мар'я.

Пры разьмеркаваньні абавязкаў т. Тарасэвіч высоўваюць на пасаду сакратара местсавету.

Хутка Мар'я заваёўвае аўторытэт і пашану сярод насельніцтва шляхам добрага прыслухоўваньня да голасу бядноты і добрай пастаноўкай працы канцэлярыі савету.

Ярка гарыць агонь, асьвятляючы вокны чыгуначніцкага клюбу. Сюды сабраліся насельнікі мястэчка, каб пад'агуліць працу местсавету, намеціць новы шлях у далейшай працы па будаўніцтву мястэчка і абраць лепшых працаўнікоў у свой кіраўнічы орган.

Высоўваюць у склад савету кандыдатуру т. Тарасэвіч.

—„О, гэта працаўніца!.. Хоць і жанчына! Галасуйце за яе! — крычаць выбаршчыкі. І лес рук узьнімаецца за тое, каб Тарасэвіч зноў абраць у свой местачковы савет.

Праходзіць аднагалосна

.. На пленуме вырашаецца пытаньне аб старшыні савету.

Усе за тое, каб старшынёй была яна, гэтая дзяўчына-комсамолка Тарасэвіч.

Міхась Вярнікоўскі.

— Вось, тэрміновая павестка, на перавыбары.

— Бацюшкі! Тэрміновая. А калі-ж перавыбары?

— Пазаўчора адбыліся. „Л."

Каго выбіраем

* * *

(В. Худаўцы, Крупскі раён, Барысаўшчына)

Шыйская ячэйка КПБ выставіла кандыдатуру ў сябры сельсавета комсамольца нашай ячэйкі Янку Барадача, як актывіста-гаспадара. На бедняцкім сходзе вёскі Худаўцы яго кандыдатура прашла аднагалосна.

На перавыбарах, якія адбыліся 16 студзеня, Барадач, таксама прашоў аднагалосна.

С. Патапенка.

* * *

У новы склад Лельчыцкага сельсавету, Мазырскай акругі, прашло 4 комсамольцы.

Х. Гольдман.

* * *

Калодзішчынскі с. с., Астрашыцкі р. Меншчына)

Сходы бедняты па сельсавету пачаліся 10 га студзеня і праводзіліся да 18-га студзеня. На гэтых сходах абгаварваліся кандыдатуры ў новы сельсавет.

Абраны комсамольцы, бедняк(і), батракі і актыўныя серадднякі.

Комсамолец Сандовіч.

* * *

(Пагост, Слуцкая акруга)

Перавыбары нашага сельсавету прашлі з вялікай актыўнасьцю. Абраны: 8 комуністы, 8 комсамольцу, 18 беднякоў і некалькі чалавек серадняков.

Т. Я.

Рабочы Шур прагуляу за м-ц 10 дзен

„Да мяне прыехала каханка і я ня мог прыці на працу"

Шур--ня адзін, прагульшчыкау—шмат.

Жорсткай дысцыплінай—зьнішчым прагулы!

Жорсткай дысцыплінай—па прагулах

(Лесзавод „Коллективный Труд", Нова-Беліца).

П'янства і прагулы на нашым заводзе дало сябе вельмі адчуць у летні час. Гэта было зьвязана з палепшэньнем экономічных умоў моладзі на нашым заводзе. У летні час мы мелі такія моманты, калі 40 процантаў комсамольцаў напіваліся і разам з беспартыйнай моладзьдзю наладжвалі бойкі і г. д.

Над такім зьявішчам комсамольскай ячэйцы прышлося падумаць. Пасьля шэрагу боек узята жорсткая лінія ў напрамку выжыцьця такіх зьявішч. Справа гэтых комсамольцаў была разгледжана на пасяджэньні бюро і на сходзе ячэйкі. Сяброў бюро, якія прымалі ўдзел у бойках прышлося адзязваць з бюро, і даць належны нагаляй. Цяпер амаль усе комсамольцы ўцягнуты ў грамадзкую працу і выконваюць яе добра. Нягледзячы на гэта, яшчэ у нас ня так добра пастаўлена праца ў адносінах выжыцьця прогуляў.

Бываюць такія выпадкі, напрыклад, калі адзін рабочы хлапец Шур у адным месяцы прагуляў 10 дзён. Калі яго запыталіся чым растлумачыць такое зьявішча, ён не саромячыся адказаў, што да яго прыехала каханка і ён ня мог прысьці на працу. І яшчэ шэраг было такіх выпадкаў з боку некаторых маладых рабочых.

Дзякуючы належнай увазе з боку комсамольскай ячэйкі і пуску заводу ў адну зьмену гэтыя ненормальныя зьявішчы на прадпрыёмстве былі ў значнай меры зьнішчаны. Частка таварышоў падалася апрацоўцы ячэйкі і стала добрымі рабочымі, а некаторых перавялі на ніжэйшыя разрады. Усё гэта і спрыяла зьнішчэньню п'янства і прагулаў на нашым заводзе.

ФАРБЭРАЎ.

Прагулы... пьянка...

(Ф-ка „Дняпроўская мануфактура", Аршаншчына).

За апошнія часы на фабрыцы пачалі заўважацца прагулы, асабліва іх было шмат перад калядамі. Адміністрацыя „Дняпроўскай мануфактуры" на гэтае пытаньне глядзіць скрозь пальцы. Ёй трэ' было-б зразу высьвятліць з якой прычыны зроблены прагул і рабіць з гэтага належныя вывады.

Наш фабком слаба праводзіць працу па растлумачваньню значэньня рэжыму экономіі на прадпрыемстве, а таксама вядзе і слабую антырэлігійную прапаганду сярод рабочай масы. Ён ня прымае пад увагу таго, што ў нас на фабрыцы ёсьць частка рабочых, якая нядаўна прышла з вёскі і якая не разумее, якую шкоду ўчыняюць прадпрыемству прагулы На фабрыцы заўважваюцца таксама і выпадкі п'янства.

Вось на дсе гэтыя факты адміністрацыі і фабкому трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу.

У. Апэт.

90 проц. прагулау--за лік моладзі

(Завод „Зорка", Мазыршчына)

За апошні год экономічнае становішча моладзі на нашым заводзе значна палепшылася. Гэтаму спрыяла павялічэньне яе кваліфікацыі.

Усёй моладзі на заводзе налічваецца 121 чалавек, з якіх 95 ч. працуюць самастойна.

Сярэдні заработак маладога рабочага даходзіць да 40 р.; вучня да 20. Палепшэньне экономічнага становішча некаторай часткі моладзі ідзе, таксама і за лік правільнага скарыстаньня ёю свайго бюджэту.

Разам з гэтымі дасягненямі у нас пачынае разьвівацца п'янства, а значыць, павялічыўся і лік прагулаў на заводзе.

З усіх прагулаў, на моладзь падае 90 проц. з якіх большасьць з-за п'янства.

Зьнішчэньню гэтага недахопу юнсэкцыя і праўленьне клюбу не ўдзяляла ніякай увагі.

Політ-выхаваўчая праца сярод моладзі стаіць на самай ніжкай ступені.

Політ-судоў над п'яніцай і хуліганам у нас не праводзілі, а гэта было-б ня лішнім.

У далейшым трэба моладзь уцягнуць у культурна-масавую працу і гэтым зьнішчыць п'янства, а значыць і прагулы.

Юнсэкцыя, падумай і зьнішчы такія зьявішчы—гэта твой абавязак.

КАПЦЮК.

Э „ачко" карысьці мало...

(Фабрыка „Спартак", Аршаншчына).

У нас на фабрыцы ёсьць два вядомыя комсамольцы: Кірсанаў Іван Даргіс Уладзімер.

Яшчэ за тры дні да палучкі гэтыя хлапцы ходзяць па прадпрыемству і запрашаюць рабочых к сабе да хаты іграць у „ачко". Аднаго разу Кірсанаў сабраўшыся з цэлай кампаніяй прайграў падрад 3 палучкі, гадзіннік, адзежу і шмат іншых рэчаў. Акрамя гэтага ён зрабіў у сьнежні месяцы з гэтай прычыны і два прагулы. Тое ж самае рабіў і Даргіс. Ён ня мог адстаць ад Кірсанава. Мала таго, што іграе ў карты цэлымі днямі і ня выходзіць на працу, ідзе ў рабочую амбуляторыю да ўрача за водпускам па „хваробе". За гэтымі таварышамі такія выпадкі наглядаюцца вельмі часта.

Ячэйка Комсамолу такія факты сярод сваіх комсамольцаў павінна выжыць з караньнем.

Язва.

Спрэчкі аб „надзвычайным каханьні", альбо—з пустога ў порожняе.

Галоўную ўвагу трэба зьвярнуць на сапраўды хворыя для моладзі пытаньні быту.

Вузаўская моладзь Масквы спрачаецца, хвалюецца, крычыць. Ужо наладжана больш 20 диспутаў, яшчэ будзе наладжана ня менш. Адным словам „у сталіцы ня ціха".

Па якому поваду? Чаго крычаць? Аб чым спрачаюцца? Што ўсхвалявала студэнцкія галовы?

На першы погляд прычыны нявялікія. Пісьменьнік-комуніст Малашкін зьмясьціў у часопісе „Молодая Гвардия" свой твор „Луна с правой стороны" ці аповесьць аб нязвычайным каханьні.

І апавядаецца ў гэтай рэчы аб тым, як сялянка-комсамолка Таццяна Арыстархава папала ў горад, у ВНУ, як дакацілася яна да 22-га мужа, як выстаўлялася яна, апранулася, зьвярнуўшыся да зямлі, да сасновага лесу, да прыроды.

І спрачаюцца вучаўцы: ці характэрна Таццяна Арыстархава для Комсамолу, для ўсяе моладзі? Ці сапраўды пануе ў нас разврат і нехайнасьць, ці сапраўды моладзь да пытаньня полу адносіцца з вялікай нядбайнасьцю.

. У спрэчках наміпучы перавялічэньні і ўжо на старонках „Праўды" раздаўся голас Іонава: у Комсамоле пануе рус у та, там „процветают" культ-ургэльні піва, культанэкдоты, словам такая брыдота і смурод на якія і глядзець ня хочацца.

А пакуль яшчэ ніхто з спрачаючыхся, ніхто з тых, хто так сьмела прад'яўляе сучаснай моладзі цяжкія абвінавачаньні, не пастараўся заглянуць у сапраўдны быт моладзі. Пра быт комсамолу судзяць толькі па аповесьці Малашкіна.

А варта было толькі бліжэй прыгледзецца да жыцьця моладзі і можна было-б адразу аддзяліць несеньне ад шарлукі, зразу сказаць, дзе праўда і дзе хлусьня.

Вось, напрыклад, сярод сьвярдлоўцаў была праведзена анкета па гэтаму пытаньню, якую запоўнілі 1.615 чалавек. Анкета падавалася без подпісаў і кожны мог у ёй напісаць поўную праўду не баючыся адчыніць перад усімі тое, што звычайна намі сарамліва хаваецца. З гэтай масы сьвярдлоўцаў без малага 86 проц. мужчын і 74 проц. жанчын выказаліся за працяжнае палавое сужыцьцё.

У другім Маскоўскім універсытэце, дзе была праведзена такая ж анкета, за працяжныя палавыя суадносіны, выказалася 72 проц. мужчын і 81 проц. жанчын. Як бачым, распуста не зьяўляецца ідэалам сучаснай моладзі. Гэтыя лікі даказваюць няправільнасьць усіх уяўленьняў аб тым, што быццам моладзь да пытаньняў полу адносіцца анархічна быццам бы кожны комсамолец ці нават большасьць саюзу бачыць у дзяўчатах толькі самак. Усё гэта ерась, перавялічэньне, хуткія выдумкі вольнага фантазёра.

І ўсё ж Таццяны Арыстархавы і падобныя ёй маладыя старычкі, якія распутнічаюць, п'янствуюць, дзесяткамі мяняюць мужоў (а калі гэта хлопцы—дык жонак),—сустракаюцца і сярод моладзі і нават — няма чаго грэху таіць—у Комсамоле. З імі трэба змагацца, гэты гнойнік трэба разрэзаць, але трэба аддаць сабе выразнае выяўленьне, што падобныя тыпы складаюць у нашым Саюзе ня правілы, а выключэньні.

Адсюль трэба зрабіць той вывад, што ў пытаньнях быту моладзі саюз галоўную ўвагу павінен зьвярнуць не на каханьне (з чаромухай яна ці без чаромухі, як спрачаюцца зараз многія), не на палавое сужыцьцё, а на сапраўды хворыя для масы моладзі пытаньні штодзённага жыцьця і быту.

Такіх пытаньняў сабралася шмат Узяць хоць-бы кватэрны крызіс, які зараз так востра і хвора перажывае большая частка моладзі. Хіба гэта невялікае і сур'ёзнае бытавое пытаньне? І хіба ня мог-бы тут Комсамол многае зрабіць, дапамагаючы кватэрна-будаўнічай кооперацыі, арганізоўваючы агульныя памяшканьні для моладзі, і скарыстоўваючы з дапамогай мясцовай ініцыятывы і энергіі дзесяткі шляхоў для палягчэньня становішча маладых рабочых што ня маюць кватэр.

Або пагледзім на стан жыцьця комсамольца, на яго засмальцованую вопратку, брудную шавялюру, далёка не заўсёды памытыя рукі, хіба гэта невялікае бытавое пытаньне—пытаньне аб вялікай культурнасьці, аб вялікай чыстаце ў штодзённым быце комсамольца Справы ў гэтай галіне хоць адбаўляй, стоіць толькі за ее ўзяцца. Ці пагледзіце, як не экономна, не разумна скарыстоўвае моладзь свой час, як часта яна траціць яго папустому, без усялякай мэты. І гэта таксама вялікае бытавое пытаньне. Яшчэ трэба шмат патуг прыкласьці для таго, каб навучыць моладзь правільна і разумна скарыстоўваць часы свайго досугу.

У галіне быту справамі хоць «пруд прудзі», і справамі немаленькімі, ня „пусьцячнымі", а сур'ёзнымі, якія закранаюць кроўныя інтарэсы многіх тысяч моладзі. Гэтымі справамі трэба заняцца. І саюз гэта зробіць тым хутчэй і лепш, чым найменш яго будуць адцягваць спрэчкамі аб каханьні, хоць бы і „нязвычайным".

З. РОСТАЎ

Літаратурная старонка.

М. Хвезаровіч.

Таварышу.

Не хадзі пяскамі,
Не хадзі балотам,—
Дзе ня ходзяць людзі,—
Дзе туман ды мхі,
Мы з табою пойдзем—
Раньняй пазалотай,
Адшукаем лепшыя—
Новыя шляхі.

Толькі глянь ты сьмела,
Шырай грудзі—шырай,—
Праканайся ў сілу—
Праканайся ў лёс.
І няхай пушчы—
Усе пасланы жвірам,—
Сутрымайся плачу—
Сутрымайся сьлез.

Наша мэта блізка,
Ужо не за гарамі
Нам шляхі пакажа
Ясная зара.
І ня дарам сёньня—
Гэтак струны граюць,
І агнём паходні
Нашыя гараць.

Мы не пераможны,
Глянь-жа шырай, шырай—
Мы епаткаем сёньня—
Будучыны лёс.
І няхай пушчы—
Усе пасланы жвірам,
Сутрымайся плачу,
Сустрымайся сьлёз.

Я. Панамароў.

* * *

...ам дзе сіняй дымкай
Апавіт курган,
...ад задор ступае
Вольная нага...

...гомане туманіць
Хваляй рэчкі жвір
...олер шэрай рані
У лазьняку павіс...

...алацістым раньнем
Бліскае рака,
...ромень даль параніў,
Ветрася саткаў...

...онішча вятрыскам
Хмараў карагод—
...зень ужо запырскаў,
Заблішчэў усход!

Зьм. Астапенка.

У мурожных далях

У мурожных далях песьні мкнуцца-
рвуцца
Расквітнелі думкі нібы ў полі краскі,
Небасхіл сінее і палі сьмяюцца
І вясна чаруе васільковай казкай!..
Засьпяваю песьню—
Гукі хай ліюцца—
Як шапочуць нівы, як шумяць лясы,
У жытнёвым полі песьні разьнясуцца
Іх пачуюць гоні, кветкі й верасы...
Ціхазвоннай песьняй абуджу я сілы.
Для блакітных думак, для жыцьця-
быцьця
Разьмятайся-ж песьня, рвіся к не-
басхілу
Срэбралітным звонам, шолахам
трысьця...
У блакітных далях песьні мкнуцца-
рвуцца
Расквітнелі думкі-бы у полі краскі,
А вакол дзяўчыны і палі сьмяюцца
І вясна чаруе васільковай казкай!.

Ізраіль Плаўнік.

Зоры, зоры...

* * *

Зоры, зоры, чаго сьмеяцёся
Агнявейнымі бляскамі вочаў?!
Заплявіся брыльянтымі росы
У валосьсях чарнявае ночы...

* * *

Цені, цені, чаго вы спаўзьліся
Акінулі таемнасьцю поле?!
Палкі вецер забраўся у лісьце
І з дзяўчынкай-бярозкай сваволіць...

* * *

Песьні, песьні, чаго зазьвінелі,
Васілёчкамі сыплеце тоны?!
Дражніць ночка бярозавым хмелем
І аўсы гэтак радасна звоняць...

Літаратурная Масква,

(Некаторыя заўвагі)

Шматлікавыя літаратурная гурткі, групы, рабочыя літгурткі, аб'яднаньні, коопэратыўныя аб'яднаньні (з мэтамі выдавецтва)—усё гэта стварае багаты і многацьветны колёрыт літаратурнага жыцьця Масквы. Апрача гэтага ёсьць шмат адзінак поэтаў і пісьменьнікаў, якія не далучаюцца я ні да якай організацыі (большасьць тут такіх, якія набылі сабе больш меньш вядомае імя ў літаратуры). Казін, Уткін, Сьвятлоў. З організацый, вакол якіх праходзіць зараз увага будуць ВАПП (Усесаюзная Асоцыяцыя Пролетарскіх Пісьменьнікоў), Усесаюзнае Аб'яднаньне рабоча-сялянскіх пісьменьнікаў "Перевал" і Леф (левы фронт мастацтва).

Першае аб'яднаньне галоўным чынам, гуртуе вакол сябе літаратурную моладзь. не прашоўшую яшчэ літаратурнай вучобы, літстажу! Увесь гэты маладняк займаецца у гуртках, вывучае тэорыю' вывучае літаратурныя творы, каб пасьля ужо памаленьку уваходзіць у літаратуру. Поплеч з маладняком тут ёсьць пісьменьнікі і поэты, якія ўжо добра вядомы расійскаму чытачу (Лібедзінскі, Гладкоў, Серафімовіч, Жараў, Абрадовіч і інш.).

ВАПП'у перашкаджае у працы тое, што ён сваю працу паставіў занадта масава: тысячы гурткоў у правінцыі, дзесяткі у Маскве, ствараюць вялікую гурбу, якую ня лёгка апрацаваць, якой не дасі так шпарка, як хочацца організацыі, кіраўніцтва.

Часопіс „На літаратурным пасту" зьяўляецца як бы органам ВАПП'а. Часопіс адзначаецца „Заезжацельскімі" мэтадамі крытыкі, у пылу дыскусій гэта крытыка не вытрымоўвае ніякай крытыкі.

У „Перевале" найбольш значныя мастацкія сілы Масквы. Ад маленькае організацыі, якая была летась, ён вырас у Маскоўскі Цэнтральны „Перевал" да 60 чалавек, ужо выявіўшых сябе, так ці іначай у літаратуры. Тутака такія буйныя літаратурныя крытыкі як А. Варонскі, А. Лежнеў, поэты С. Малашкін, П. Дружынін, В. Наседкін, М. Галодны, Н. Зарудзін, Ант. Пришэлец, шмат маладых поэтаў, пісьменьнікі Барсукоў, Еўдакімаў, Н. Агнёў і іншыя «Тут-жа шмат так званых папутчыкаў, якія далі расійскай літаратуры шмат выдатных твораў. Організацыя расьце, да яе далучаюцца провінцыяльныя гурткі і аб'яднаньні.

У Леф'е маем некалькі чалавек: В. Маякоўскі, Н. Асееў, Трэцьцякоў, Кірсаноў і інш. Гэты зусім асобны шлях літаратуры, асобная пляцформа мастацтва.

Літаратуру „Леф'а" можна разглядаць як моду, пэрыодычныя крыўляньні, хваробу стылю.

З другіх організацый адзначаем Саюз Поэтаў, дзе падаецца літаратурная ежа часоў сымболізму. Тут ў хаду: ажарэльлі, янтар, бязьлічныя сымболі, эмблемы, мастацтва для мастацтва, мастацтва халод нае і нікому зараз непатрэбнае.

Організацыя адарвана ад масы і з фізычнай сьмерцю яе удзельнікоў, кончыцца існаваньне такой літаратуры і такіх мотываў.

Вось некалькі рысаў з Маскоўскага літаратурнага жыцьця.

МАКСІМ ЗАЛЁТНЫ.

З. Бандарына.

* * *

Студзень, студзень навошта прымусіў
Сэрца біцца мацней і мацней.
Захацелася мне з Беларусі
Паглядзець дарагі маўзалей.

Вежы белыя сьцюжа і іней,
Белым пэрлам зіяюць сьнягі.
Верма, памяць аб ім не загіне,
Дзіўнай казкай схаваюць лясы.

Верма, вабіць братоў з Белавежы
Промень сьветлы пунсовай зары.
Ой вы белыя, белыя вежы...
Верма, чуюць нас, чуюць браты!

Я стаю і гляжу і дзіўлюся,
Любы, родны наш, наш дарагі!
Мы прывецьлі вітань з Беларусі
І твой шлях працярэбім мы!

Юлій Таўбін

З летніх мотываў.

Каля рэчкі вер,
За ракой сяло...
Узмахі адмярае
Звонкае вясло.
Змоўкнула паводка,
Ціхая вада...
Панясласяя лодка
У залатую даль...
Хвалі калыхае
Ветрыка павеў,—
З лодкі далятае
Ціхазвонны сьпеў...
Вось ужо схаваліся
Толькі дзе-ні дзе
Забурлілі хвалі
Пеняць на вадзе
І ізноў сьціхае,
Нібы ня было...
Каля рэчкі вер,
За ракой сяло.

Сярод пісьменьнікаў.

Пісьменьнік Якуб Колас падрыхтаваў да друку 2 частку аповесьці „У палескай глушы". —„У глыбі Палесься".

Маладняковец А. Л. Якімовіч здаў у друк новы зборнік вершаў.

Янка Купала рыхтуе да друку поэму „Яна і я".

Поэта Нічыпар Чарнушэвіч падрыхтаваў да друку зборнік вершаў „Саматканка".

Частушкі

Кіну на часок кудзелю,
Пайду сёньня я на сход.
Правядзем мы ўсе Марылю
У савет на цэлы год.

Там Марыля не падгадзіць,
Будзе добры старшыня.
Трактар новенькі, блішчусты,
Зьменіць старага каня.

* * *

Эх іграй, іграй гармонік,
Я прыпеўчкі сьпяю.
Раскажу усім сягоньня
Пра рабоціцу сваю.

На двары мароз скрыголіць,
У хатах людзі гаманяць:
— „Ды каго-ж мы будзем сёньня
У сельсавет свой выбіраць?".

— А чаму мяне ня выбраць?
Выстаўляецца кулак,—
Ваша горкае жыццё,
Ой, як буду паляпшаць!

Васіль Коваль.

На пакосе.

I.

Трава зялёная і золкая, вісяць капі крыштальнай вады на лістох. А пожні краскі мёртва зьвесілі галовы, нібы заснулі. З травы высоўваюцца лазовыя кусты і таксама— пусьціўшы заморана лісьце, бо няма сонца. Вядлеюць пні ва спутаным у траве карэньнем...

Раненьнем—неба з празрыстымі зялёнкавымі воблакамі. Маленькія кавалкі хмар ціха-ціха поўзаюць, пакідаючы за сабою сінь. На стольні ціха ў паветры, што чуць, як шалясьцяць клейкія лісты алешніку...

Макар многа разоў пазіраў на неба, выціраў худой рукою пот, гладзіў маленькую русую бародку. Сам ён высокі і худы, а ў плячах шырокі, а фігура выглядае нязграбнай ды сьмешнай-жылістай здаровай плоскімі грудзямі. Нарэшце, папраўіў на карак патрэпаны картуз, дык жаўтаватыя валасы клокам высунуліся на лоб, закурыў маленькую цыгарку...

— От, ліха?—тонкім і сіпаватым голасам загаварыў. — Самая пара, калі павінна быць пагода... сенакос, а тут хмары. От ліха цябе васьмі!

Яму ніхто не адказаў, дык ён зірнуўся гладзіць, званіць касою. А тады, шырока выпрастаўшы тонкія і вельмі доўгія ногі ў рабых і кароткіх штанах,—пачаў пакос. Шырока махаў касою, па прывычцы з кожным махам нагібаючыся. І поштаць яго выўляла здатнасьць і ўпэўненасьць у сваёй сіле: значыць,— калі размахнуўся, будзе ношка травы.

Было чатыры чалавекі. Яшчэ цёмна, як звычайна ўлетку, прышлі мы за дзьве вярсты ад дому дакашываць пожню. Тры дні папрад мы касілі тут. Сёньня будзе апошні дзень. Трава дрэнная, ды пянёўя з карэньнем, дык і касіць цяжка...

Дваццаць разоў згінаўся дзед Нічыпар над сваёй касою—усё ладзіў, прыгаварываючы сам з сабою:

— Быццам і добрая каса-канавая ке, а ня косіць. Ці не паклапаць яе?

Стар вядома, і ня крэпак... Ужо скінуў сваю вопратку ды застаўся ў адной па казена яму кашулі. Гаворыць ён рэдка ды ціха, больш маўчыць, і так заняты гэтай справаю, шчыльна абкашываючы ля кустоў, а на нас пакрыквае, што мы ня так прытка гэта рабілі.

— Кінь ты, дзядзька Нічыпар: ад гэтага не пабагацеем, ня прыбудзе яго, а толькі маруда адна...

Зачэпліваецца Макар, застанеўліваецца і бяре з зубоў маленькі недакурак. А Нічыпар усё ня ўнімаецца.

— Маруда не маруда, а трэба! Гэта ж ня прыгон, а самі сабе...

Звонка шалясьцелі косы. З пакосаў травы ішоў пар. Над балотам стаяў туман—празрысты і нярухомы. Калі паглядзець у даль, дык яна— званлівая, нібы сарамлівая—абцягнулася зубамі лесу. Лес—сіняя і густая сьцяна.

Збоку цягнуўся шлях, абіты каменьнем. А за ім яшчэ лес маўклівы як сон ноччу ўлетку. Па шляху грукацелі едучы людзі, раньняя гаворка іх неўгамонна трашчала ў паветры...

Засьвітаў маленькі подых ветру. Спаўзьлі з неба хмары—і прастор стаяў шкляным і пазалочаным. А тады ўжо выдзьвінулася сонца; перш нясьмела, а потым—раптам, зрабіла раньне белым, неба—сінім, а лес— зялёным.

І пакрысе даль заружавела...

II

За нашай мяжою касіў хлапец — Паўлюк Максім-у і ён ня так касіў, як угляддаўся на суседнюю скошаную вожню, дзе Дар'я Зьмітрава аграбала ў копы сена.

— Глядзі ты, як Паўлюк заглядаецца на Дар'ю!—зьвярнуўся да мяне Адась.—Дзеўка прыгожая, дык ён, —значыць, ходзяць чуткі — прысватацца да яе хоча...

— Не аддасьць, пэўна Зьмітрок за яго...

— Адча хата ды кабыла, а больш нічога няма.

Дар'я ў рабым андараку і ў белай хустцы. Стан яе паволькі, нібы не хаця, згінаўся; ціха і асьцярожна босымі нагамі хадзіла па сену, зьбіраючы яго граблямі. Мільгала ўсьмешка маладой дзяўчыны, якая гаварыла: усе на мяне глядзяць і любуюцца, значыць—усім падабалася, прыгожая; а я на каго захачу, на таго й буду глядзець. А часьцей за ўсяго яна пазірала на Паўлюка.

Тады ўжо Паўлюк ня ўтрымаў, злосна кінуў аб мураўку касу ды пашоў да Дар'і, а яна кінула таемны погляд і засьмяялася—шчырым і самаўпэўненым у сябе сьмехам.

Ая жазы й я з Адасем лёг за куст лазы на траву, дзе яшчэ віселі каплі расы, а пад праменьнямі сонца расы ўжо ня было.

Мы бачылі, як Дар'я перш не хацела садзіцца пад капу з сенам, а тады села поплеч з Паўлюком. І перад Дар'ей ён стаяў нялоўкім, нязграбчым, толькі здаровае яго цела выказвала нейкую надворную сілу, а ў Дар'і ў гэты момант адчувалася нутраная сіла, што перамагала першую.

І ціха ён запытаў яе, баючыся пакрыўдзіць:

— Ну. чаго ты, Дар'я так адносішся да мяне?

— А як да цябе адносіцца?--жартаўліва спытала яна.

— Ня хочаш сустракацца са мною на вуліцы, як толькі што, дык уцякаеш. а я не магу...

— Усе роўна бацька не аддасьць за цябе.., Ён хоча, каб я пашла за багатага, ды ж таму-ж ты, комсамолец. а ён ня любіць гэтага. За Міколу ён хоча аддаць ..

— Ну. дык што-ж мне рабіць?

Твар Дар'і пакрыўся засмучонасьцю. У Паўлюка тон голасу быў жаласны. Дар'і стала шкода яго—ласкавей загаварыла:

— Ня ведаю я гэтага?.. Толькі ты ціхі нейкі, быццам палохаемся [illegible]

— Нікога я не палохаюся. Сьмяюцца некаторыя, што я кніжкамі зачытваюся, а я так жыць,—як усе вы—не магу.

Дар'я мусіць зразумела трагэдыю і журбу яго сэрца—квола прыхілілася к яго плячу і думала:

— „Паўлюк такі добры—не такі як іншыя вясковыя хлопцы, толькі нельга яго зразумець, што ён за чалавек. Людзі жывуць зусім інакш, а ён чытае кніжкі ды заводзіць новае ў гаспадарцы, а людзі ня яго сьмяюцца, што ня здовее гэтага".

А тады загаварыла так ціха ды ласкава, што немагчыма было пачуць.

— Ну, дык прыходзь заўтра ў ячэйку!—сказаў нарэшце Паўлюк, а сам—здаровы й сумны, усё думаючы аб нечым, пашоў за касою. Дар'я гледзячы ў зямлю, ціха адказала і расчырванелася.

— Я прыду...

Прыняліся зноў кожны за сваю працу, толькі цяпер было цішэй, мусіць—кожны з іх марыў аб нечым далёкім—шчасьлівым, ці мо' нешчас[illegible]...

А йдучы ў двор, пашлі разам — плячо ў плячо.

Той дзень выдаўся вельмі гарачым, а мы ўсё касілі, адпачывалі пад кустоўём—і зноў прымаліся... А косы сваім звонам адзвянівалі знаёмае мне адценьне дум, якое шырока вы[illegible] настрой.

— Ячэйка... Шчырае жаданьне зрабіць нешта такое, каб Нічыпары ды Адасі,—як думае аб гэтым і Паўлюк—маглі ўзяць у жыцьці прыклад...

Пацягнулася шэрае павуціньне вечару; ёю абцягнуўся лес і тая дзесяціна, што мы дакасілі. Па шляху роўна пацягнуліся ў вёску каровы з пашы. Блізка зажыла вёска ў неразборчывым гомане.

— Ну, канец!..

Макар кінуў аб зямлю касу, яшчэ раз закурыў цыгарку ды накінуўшы на сябе кароткі кажух, з касою на плячы пашоў у пярэдзі за ўсіх шырокімі крокамі. А з ім дробненька пакалдыбаў сагнуўшыся Нічыпар. Мы з Адасем пашлі ззаду.

Увашлі ў вёску. У хаце Зьмітры сабралася яго талака, а перад гэтым ён гнаў самагон... Пелі песьні, у вакно відно было, як п'яныя жнеі скакалі сярод хаты, звонка і п'яна сьмяючыся.

На прызьбе ў зыроку вечара сядзелі Дар'я з Міколай. Дар'я адвярнуўшыся ў адзін бок, а ён прыхіліўшыся к ёй, шаптаў аб нечым; шапка яго зьвярнулася на бок, а кудры завіваліся ўверх, на картуз.

III.

Скора я пашоў у горад вучыцца, а ў восень даведаўся, што Дар'ю пасьля пакроў вышлюбавалі з Міколай, хоць яна і рвалася ад бацькавай волі, але не змагла адрачыся. Жывуць яны ня мірна. Міколa часта б'е а яна патрабуе разводу.

А Паўлюк пашоў на рабфак,—з вечнымі ціхімі думамі аб Дар'і і аб роднай вёсцы.

Падсудны—клюб, судзьдзі—маса

Грамадзкі суд над працай клюбу „КІМ“

праведзены 28 студзеня г. г. редакцыяй „Чырвонай Зьмены“

З сігнала.

28-е студзеня... Вечарэе.

Клюб імя КІМ пачынае напаўняцца моладзьдзю, якая прышла сюды адпачыць пасьля рабочага дню...

— Пачакай!.. Ці ведаеш ты, што сёньня будуць судзіць клюб «КІМ»?

Няўжо? За што-ж гэта? Хто судзіць будзе?

— Ня пужайся!.. Гэта будзе г р а м а д з к а - п а л і т ы ч н ы с у д н а д м а с а в а й п р а ц а й к л ю б у. Суд праводзіць рэдакцыя газэты „Чырвоная Зьмена“.

З электрычных сыгналы-і моладзь накіроўваецца ў залю.

Званок.

Затым гучны голас камэнданту суду:

Прашу ўстаць. Суд ідзе.

Хто судзьдзі?

Адчыняецца пасяджэньне суду ўступным словам старшыні:

Гэты суд будзе некалькі адрозьнівацца ад звычайных судоў. У нашым судзе над клюбам „КІМ“ павінны прыняць удзел усе прысутныя.—Судзьдзі—вы ўсе!

Судом прыцягваюцца да допыту старшыня праўленьня клюбу і старшыні масавай і організацыйнай камісій.

Кожнаму з іх даюцца па 3 хвіліны. Яны адзначаюць тыя мерапрыемствы, якія клюб праводзіў за апошні час. Знаемяць суд з організацыйнай структурай клюбу і масавай працай*)

„Абстрэл“.

Затым пачаўся допыт.

Ці ведаеце колькі ў Менску працоўнай моладзі? Колькі юнсэкцый? Ці маюцца ў клюбе „мёртвыя“ гурткі? Што зрабіла праўленьне клюбу ў галіне прыстасаваньня працы да новых форм, да новых запатрабаваньняў моладзі? Ці кіраваў і ці дзяліўся вопытам сваёй працы клюб «КІМ» з юнсэкцыямі клюбаў гораду? Ці вялікі актыў у клюбе? Ці здаволіла моладзь п'еса „Мяшчанка“, якая была нядаўна пастаўлена?

Пытаньні задаюць старшыня і сябры суду, абаронца і абвінаваўцы.

А б в і н а в а ў ц а.—Ці ёсьць у клюбе ваенны гурток?

А д к а з. Няма.

А б в і н а в а ў ц а (да суду) Прашу зафіксаваць у протоколе, што справа ваенізацыі ў клюбе кульгае.

Але абаронца ня дрэмле!

А б а р о н ц а (да падсуднага). А як прашоў паказальны ваенны вечар у клюбе і як працуе ячэйка Т-ва Садзейнічаньня Абароне?

А д к а з.—Вельмі добра.

А б а р о н ц а (да суду). Прашу зафіксаваць у протоколе суду.

Як часта бывае ў фойе...

„Сьнег у зале.

Ня сьпяць і прысутныя.

Як сьнег ляцяць пісулькі на стол суду. Сапраўдная сьнежная бура. Гэтыя пісулькі зачытвае старшыня і падсудныя на іх адказваюць. Вось некаторыя з гэтых пісулек.

— Загадчык клюбам казаў, што мёртвых гурткоў няма. А вось шахматны і гарманістаў, што гэта ня мёртвыя?„

— „Чаму праца гурткоў клюбу не прыстасавана да моладзі, працуючай у дзьве зьмены?“

— „Наколькі мне вядома, справачны стол пры клюбе зусім не працуе. Зачым-жа гэта шыльда аб тым, што ён існуе“.

— „Клюб заўсёды адчыняецца з пазьненьнем, а таксама чытальня і пакой часопісаў“.

Такіх пісуляк, вельмі, вельмі шмат.

Пры допыце старшыні масавай камісіі выявілася, што кнігі з бібліотэкі клюбу трымаюцца чытачамі 3-4 месяцы, што такіх „бяспритульных“ (па выразу старшыні суду) кніг налічваецца каля 1500.

Масавая камісія налічвае 25 чалавек. Пасяджэньні камісіі ў апошнія часы бывалі нерэгулярна.

На пасяджэньнях мы падагульваем і абгаварваем кожнае мерапрыемства, выяўляем яго добрыя і адмоўныя бакі. Вадзём падрабязговы вучот нашай працы—заяўляе падсудны.

Пасьля допыту старшыні організацыйнай камісіі, які расказаў, што оргкамісія налічвае 50 чалавек, з якіх ня ўсе прымаюць актыўны удзел у працы, суд перашоў да допыту сьведкаў.

Гэты ў клюб ня зойдзе!

Сьведкі даюць паказаньні

Першы сьведка т. Б у л ы н к а

— Клюб—кажа ён—мяне задавальняе. Працую ў драмгуртку. Апошняя пастаноўка „М я ш ч а н к а“—удалая. Дрэнна тое, што ў клюбе кураць і наогул існуюць антысанітарныя ўмовы працы.

Сьведка т. К у ш н е р гаворыць што ў клюбе вельмі часта бываюць платныя вечары. У часе гэтых вечароў другія мерапрыемствы ў клюбе не праводзяцца і наогул тады ў клюб ня пушчаюць. Прыкмячаюцца ненормальныя адносіны паміж хлапцамі і дзяўчатамі.

Сьведка С е р а б р я н с к і кажа:

Працую ў масавай камісіі, у якой большасьць вучняў. П'еса „М я ш ч а н к а“ ня зусім дрэнная, але яна не павінна была б застанавіцца на адным толькі моманце—палавым пытаньні, у той час, калі ёсьць шмат іншых хваробных бакоў у быту моладзі.

Суд выклікае экспэрта т. Ратнэра

— П'есу „М я ш ч а н к а“ кажа ён—трэба лічыць няўдаўшайся, маючай шмат недахопаў. Але ставіць яе можна, бо яна ўсё ж такі асьвятляе быт нашай моладзі.

Сьведка т. Бараньнікаў.

Старшыня суду. Якія мерапрыемствы прадпрынімаў ЦК адносна клюбу „КІМ“?

Б а р а н ь н і к а ў.—Самым істотным ЦК ЛКСМБ лічыў матар'яльную базу, якая неабходна была клюбу.

Былі спробы зьняць клюб з бюджэту (з-за жорсткага рэжыму эканоміі), але нам удалося клюб адстаяць. Мне добра вядома, што цэнтральны і акруговы актыў прымае вельмі слабы ўдзел у працы клюбу. Нават сёньня мала хто з актыву прысутнічае тут на судзе. Таму дзьве прычыны: 1) безадабярнасьць актыву. Хлопцы ня ўлічваюць, што прыходзячы ў клюб яны маглі-бы ўбачыць існуючыя недахопы і, бязумоўна, дапамагчы зьнішчыць іх і 2) нагрузка. „Кавалярыскія налёты“ ў клюб ня далі мне магчымасьці дэтальна вывучыць яго працу, але ўсё ж такі прадстаўленьне аб праўдзівай культурна масавай працы ў мяне ёсьць. Я лічу, што курс узяты клюбам у галіне масавай працы адказвае запатрабаваньням нашай моладзі. Актыў, які складаецца цяпер у клюбе добры і чутка адносіцца да клюбнай працы.

Мне прыходзілася сустракацца з пахабнымі адносінамі да клюбу з боку некаторай часткі моладзі. Нядаўна праведзены вечар актыву поўнасьцю сябе не апраўдаў, бо ён быў ня добра падрыхтаваны. Напрыклад, вуснасьветавую газэту стварылі за поў гадзіны да вечару.

У п'есе „Мяшчанка“, бязумоўна, ёсьць шмат пахабных месц, але ў нашых умовах, калі няма лепшага, можна скарыстаць і гэта выкрэсьліўшы ўсё непатрэбнае.

Самае галоўнае, што павінна цяпер стаць лёзунгам у працы нашага клюбнага актыву—гэта я лічу вучот усіх нашых маленькіх конкрэтных дасягненьняў. Толькі тады клюбная праца будзе з кожным днём палап-[illegible]

Затым выклікаюцца да допыту сьведкі—дзяўчаты т. т. Крэмэс і Адліванкіна, якія адзначаюць, што, ня лічучы некаторых маленькіх выпадкаў узаемаадносіны паміж хлапцамі і дзяўчатамі добрыя.

Пасьля прамоў абвінаваўцаў і абаронцы, якія застанавіліся на недахопах працы клюбу «КІМ» і яго дасягненьнях, суд уходзіць на маленькую нараду.

Стоячы, слухалі ўсе [illegible] старшынёй суду прыгавар.

Гурток кройкі і шыцьця

Яго пры клюбе няма!

Прыгавар

Грамадзка-палітычны суд над масавай працай Цэнтральнага комсамольскага клюбу „КІМ“, організаваны рэдакцыяй „Чырвоная Зьмена“, выкрыў шэраг недахопаў у гэтай працы: 1) Талкучка; 2) Ня ўсе пакоі скарыстоўваюцца для праведзеньня масавай працы і ў той жа час маса блукаючай моладзі ў калідорчыках і праходах клюбу; 3) існуючы пры клюбе справачны стол не разгарнуў у належнай меры працу; 4) Клюб за апошні час правёў шмат платных вечароў, у часе якіх рэдка, што небудзь праводзіцца для хлапцоў, ня маючых магчымасьці пайсьці на платны вечар; 5) Праведзеныя масавыя мерапрыемствы пачынаюцца заўсёды з спазьненьнем на 40—45 хвілін. Білеты ня добра разьмяркоўваюцца. З спазьненьнем часта адчыняецца чытальня, пакой часопісаў і г. д; 6) Клюб „КІМ“, як цэнтральны комсамольскі паказальны клюб, не ў дастатковай меры перадаваў юнсэкцыям гораду вопыт сваёй працы; 7) Клюб мала зьвярнуў ўвагі на дрэнныя адносіны сяброў клюбу да ўзятых у бібліотэцы кніг. Кнігу трымаюць па 3—4, а то і больш месяцаў; 8) Пастаноўкі падбіраюцца часам ня вельмі ўдалыя; 9) Не ў належнай меры скарыстоўваюцца клюбам сілы літаратурных організацый „Маладняк“, „Юнгер Арбайтэр“ і „Зьвеньня“; 10) Але ў працы клюбу ёсьць і шмат дасягненьняў: а) Створан навакол клюбу актыў з колькасьцю больш ста чалавек; б) унутраны распарадак у клюбе за апошнія часы здавальняючы; в) праведзена вялікая масавая праца (вечары самадзейнасьці, паказальны вайсковы вечар, паказальны санітарны вечар, вечар фізкультуры і г. д.)

Прымаючы пад увагу дрэнныя матар'яльныя ўмовы, у якіх адбываецца праца клюбу і тое, што агульная ўстаноўка клюбу накіравана да далейшага разьвіцьця ініцыятывы і самадзейнасьці рабочай моладзі, а так сама, што праўленьне клюбу праяўляе дастатковую энергію да разгортваньня працы, суд ад імя рабоча-сялянскай грамадзкасьці абаяшчае клюб „КІМ'у“ апраўданым і прапануе праўленьню клюбу ў сваёй штодзённай працы выправіць выявіўшыся на судзе недахопы. Прыгавар уступае ў сілу праз 48 гадзін. Апэляцыя дазваляецца ў ЦК ЛКСМБ.

* * *

Пасяджэньне суду скончана.

Моладзь расходзіцца, задаволеная тым, што яна мела магчымасьць падрабязгова азнаёміцца з дасягненьнямі і недахопамі ў працы клюбу.

Здаволен таксама клюбны актыў, якому паказалі тыя шляхі, па якім прыдзецца павясьці ў далейшым працу.

Р. Г—н.

*) Стэнаграма клюбу была зьмешчана у папярэдніх нумарах «Ч. З».

Чым адзначылася Ляхаўка?

А тым, што пленум Ляхаўскага райкому ЛКСМБ пастанавіў каб уся організацыя пашла на спэктаклі для моладзі ў Дзяржтэатры, організаваныя „Чырвонай Зьменай“.

Астатнія райкомы—чарга за вамі!

Будаўнікі здароўя

Усебеларускі зьезд вучастковых дактароў

1-га лютага зачыніўся ўсебеларускі зьезд вучастковых дактароў.

Вучастковыя дактары, адарваўшыся ад працы, прышлі сюды апавядаць аб тым, як пастаўлена лячэбная справа ва ўсіх кутках Беларусі.

Горш за ўсё на вёсцы пастаўлена справа з хірургічнай дапамогай. Вельмі мала на Беларусі хірургічных габінэтаў, ложак, дактароў.

Ва ўсёй Беларусі налічваецца толькі 93 бальніцы з агульнай лічбай ложак—1538. На гарады з гэтага ліку прыходзіцца—569 ложак.

Зьезд пастанавіў пашырыць у далейшым сетку лячэбных пунктаў. Іх павінна быць столькі, каб кожны пасобку абслугоўваў ня больш 12 тысяч чалавек. Пры кожным пункце павінна быць: амбуляторыя з аптэкай і зубаўрачэбны габінэт. У горадзе павінна быць зьвернута ўвага на пашырэньне мэдыцынскіх пунктаў у рабочых раёнах. Таксама ў БССР трэба стварыць дзяржаўны сухотны інстытут і павялічыць лік ложак у бальніцах.

У спрэчках на зьезьдзе выказвалася шмат таварышоў.

Таварыш Брадоцкі адзначыў, што здароўе батрацкай моладзі ня вельмі добрае. Так сярод хворых батракоў (моладзі)—10,8 проц. сухотнікаў.

Між іншым, Брадоцкі сказаў, што ў БССР варта было-бы па прыкладу іншых рэспублік саюзу стварыць калёніі рабочай моладзі.

На пярэдадні сканчэньня прац зьезду была склікана нарада дэлегатаў-удзельнікаў зьезду, працуючых у галіне аховы здароўя дзяцей і падросткаў. Нарада заслухала справаздачу цэнтральнага дзіцячага дыспансэру і абгаварыла пытаньне аб працы школьных санітарных урачоў.

Падрабязговыя пастановы зьезду будуць асьветлены ў наступных нумарох „Чырвонай Зьмены“.

Ю. К.

Змаганьне на справе.

Прапрацаваны плян—каштарыс па барацьбе з бяспрытульнасьцю, зацьверджаны ў суме **476.955** руб. **80** к. (у прыбытковай і выдатковай частцы). У 1927 годзе вызначна організацыя ў БССР двух вучэбна-вытворчых майстэрняў, якія разлічаны на 200 чалавек.

ОРГАНІЗАТАР „ШЧАСЬЦЯ“

У Акрсудзе.

У канцы студзеня 1926 году нехт Сасульнікаў зьявіўся ў Менскі інв[...] лідны коопэрацыйны саюз, прад'яві[...] дакумант, выдадзены ему як-бы шэ[...] таварыствам культсмычкі гораду [...] вёскі пры ДПУ Заходняга вокругу атрымаў тавару на 11 тысяч рубл[...] для пабудоўлі лётарэі. Тавар бы[...] выдадзены ў крэдыт на вэксалі, як[...] былі падпісаны адным толькі Сасул[...]нікавым. Дагавор зацьвердзіў Фінае[...] Дубіцкі—старшыня саюзу.

Атрымаўшы тавар, Сасульнік[...] ўзяўся за свае „дзялішкі“. Лепшу[...] частку тавару ён прадаў на прыва[...]ным рынку, другую частку—адасл[...] ў Магілеў, дзе ён трымаў мэханіч[...] аэродром. З рэшткай тавару ён [...] будаваў лётарэю і на дзіўна. Ш[...] яна ў хуткім часе прагарэла. Зв[...]чайна даверлівая публіка, заўсё[...] згодная праверыць сваё „шчасьце“ на гэты раз аказалася дальнабачн[...] і неахвотна купляла лётарэйныя [...]лецікі, абяцаўшыя „выйгрыш“. К[...] быў прасрочан першы вэксаль, но[...] старшыня менкопсаюзу—Кацэнельс[...] навеў спраўкі ў шэфтаварыстве [...]носна асобы Сасульнікава і даведа[...]ся, што пасьведчаньне яго даўно бы[...] ануліравана. Пасьля гэтага Менко[...] саюз зрабіў арышт на адпушчан[...] тавары, але на 2000 руб. ужо не [...]пала.

Гэты фінал не абезакуражы[...] «прадпрыемчывага» Сасульнікава.

На заўтра мы бачым яго ў га[...]нэце старшыні Менскага Акругова[...] камітэту дапамогі дзецям тав. Най[...]най. Тут Сасульнікаў красамоў[...] расказаў аб сваіх орган затарск[...] талентах. Даверлівая Найхіна пры[...]ла ўсе за чыстую манэту і выда[...] Сасульнікаў ўпаўнаважаньне на о[...]ганізацыю новай лётарэі на карысь[...] дапамогі дзецям. Дзякуючы гэтай [...]перцы Сасульнікаў зноў атрымоў[...] тавар на 11 тысяч рублёў з таго-ж Менкопсаюзу. І праз кароткі тэрмі[...] той самы фінал.

Калі аб учынках Сасульнік[...] даведаўся ўвесь горад і Найхіна ўр[...]це ўсамнілася ў яго чэснасьці лё[...]рэю зачынілі і тут выявілася раст[...]та і падлогі на кругленькую суму 8 тысяч рублёў.

У выніку ўсіх гэтых афер на [...]ву падсудных селі акрамя Сасуль[...]кава і Найхінай старшыня Менск[...] інваліднага саюзу Фінаеў-Дубіцкі [...] месьнік старшыні—Лісіцын і [...] Справа пачала слухацца ў Менск[...] акруговым судзе.

Ф[...]

Запытаньні і адказы

З а п ы т а н ь н е № 792 (З. Г.) Ці павінны піонэры-комсамольцы абавязкова прысутнічаць на партыйных сходах?

А д к а з. На партсходах, на якіх прысутнічаюць усе комсамольцы, павінны таксама прысутнічаць піонэры комсамольцы.

З а п ы т а н ь н е № 793. (Клічыкава). Ці мае права ячэйка выключыць з Комсамолу за няўплату сяброўскіх узносаў, калі ў комсамольца няма грошай?

А д к а з. Ад уплаты сяброўскіх узносаў аслабаняюцца толькі беспрацоўныя комсамольцы.

З а п ы т а н ь н е № 794 (Тарасэвіча). Ці можна комсамольцу адной ячэйкі прысутнічаць на зачыненым сходзе другой ячэйкі?

А д к а з. Можна.

Запытаньне № 795 (Т.) Ці трэба хлапцу, атрымаўшаму часовае пасьведчаньне, плаціць сяброўскія комсамольскія ўзносы?

А д к а з. Трэба.

З а п ы т а н ь н е № 796 (Цыхага П.). Ці можна профшкольцу паступіць у проф[...]?

А д к а з. Гэтае пытаньне хутка будзе канчаткова вырашана ў ЦСПСБ.

Фізкультура

Лыжныя спаборніцтва.

9 і 10 лютага праводзяцца ў М[...]ску акруговыя спаборніцтвы на [...]жах на дыстанцыі 20 і 5 кілёмэтр[...] для мужчын і 3 клм. для жанчын.

На спаборніцтвы дапушчаю[...] сябры профсаюзаў, іх утрыманцы, [...]ні, вайскоўцы і сяляне ад 15 год.

Запіс адбываецца штодня ад [...] да 2 а гадз. у Акруг. Т-ве ФЗК ([...]цябрская, 19—21) да 7 лютага г.

Міжгародныя спатканьні

У палове лютага адбудзецца с[...]каньне па цяжкай атлетыцы і бар[...]бе між гарадамі: Менск—Ворша, Ме[...]—Гомель, Гомель—Бабруйск, Го[...]—Віцебск, Віцебск—Ворша, Віцебск—Полацк.

Апавяшчэньні.

— У нядзелю, 6-га лютага, а [...] гадзіне дню, адбудзецца пасядж[...]не масавай камісіі юнсэкцыі Д[...] Працасьветы, на якое запрашаю[...] наступныя таварышы: Авербах, Ц[...]тліна, Клімава, Цэлонская, Кап[...]сова, Ліс. Жукоўская.

Яўка абавязкова.

Адказныя рэдактары: А. БАРАНЬНІК[...] А. КУРЦІК

Галоўлітбел № 23987 2-ая Дзярждрукарня БДВ.